

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 14 stycznia 2026 r.
PS.I.431.1.42.2025.MPR

**Pan
Krzysztof Soberka
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Zamkowa 6A
46- 200 Kluczbork**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 19 listopada do 3 grudnia 2025 r. przeprowadzono w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kluczborku¹ kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.)² oraz zgodności zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Ośrodka w kontrolowanym zakresie.

Ocenę działalności Ośrodka oparto o ustalenia kontroli opisane szczegółowo w protokole. Należy jednocześnie podkreślić, że stwierdzone uchybienie oraz nieprawidłowości nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki.

Podsumowując należy szczególnie pozytywnie ocenić działania podejmowane przez Ośrodek i Gminę Kluczbork w zakresie zapewnienia mieszkańcom dostępu do różnych form wsparcia oferowanych w ramach systemu pomocy społecznej (w gminie funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek prowadzi mieszkania wspomagane, a w styczniu 2026 r. rozpoczną się zajęcia w Dziennym Domu Pobytu). Realizując swoje zadania Ośrodek współpracuje ponadto z wieloma organizacjami pozarządowymi, w niektórych z nich aktywnie działają również jego pracownicy (między

¹ Zwany dalej: *Ośrodkiem*.

² Zwana dalej: *ustawą*.

innymi Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz Stowarzyszenia *Wolontariat 50+ Senior dla Seniora*).

Należy także podkreślić, że działania Ośrodka w zakresie organizowania, świadczenia, właściwego ustalania zakresu i wymiaru usług opiekuńczych, a także nadzoru nad ich realizacją prowadzone są na bardzo wysokim poziomie, co skutkuje możliwością maksymalnego pozostawiania osób wymagających wsparcia w środowisku, bez konieczności ich umieszczania w instytucjach zapewniających całodobową opiekę.

Trzeba również zauważyć, że wszystkie opracowane przez pracowników Ośrodka kontrakty socjalne, które były analizowane w toku kontroli uwzględniały indywidualne potrzeby i sytuację osób objętych wsparciem, a sposób w jaki zostały skonstruowane spowodował, iż w efekcie ich realizacji następowała realna poprawa sytuacji bytowej podopiecznych.

Odnosząc się do realizowanych zadań – pozytywnie oceniono:

- 1) wypełnienie przez pracowników socjalnych obowiązku związanego z podnoszeniem kwalifikacji;
- 2) realizację zadania zleconego w zakresie sporządzania sprawozdawczości;
- 3) realizację zadania własnego o charakterze obowiązkowym dotyczącego opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 4) realizację zadania własnego o charakterze obowiązkowym dotyczącego sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 5) działania w zakresie ustalania wysokości oraz okresu uprawnienia do zasiłku stałego;
- 6) działania w zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, w tym specjalnych;
- 7) działania w zakresie wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki;
- 8) działania w zakresie prowadzenia oraz zapewnienia miejsc w mieszkaniach wspomaganych;
- 9) działania w zakresie ustalania wymiaru oraz odpłatności za usługi opiekuńcze;
- 10) działania w zakresie kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy;
- 11) sposób formułowania oraz realizację kontraktów socjalnych.

Nie wnosi się uwag do:

- 1) zapewnienia przez Ośrodek standardów dostępności dla osób mających problem ze swobodnym poruszaniem się określonych w art. 6 pkt 1 ustawy

z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;

- 2) kwalifikacji Zastępczyni Dyrektora Ośrodka;
- 3) kwalifikacji pracowników socjalnych;
- 4) zgodności wynagrodzenia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w rozporządzeniach w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2025 roku;
- 5) zgodności przyznawania dodatków służbowych z zasadami określonymi w ustawie;
- 6) działań w zakresie zabezpieczenia usługi schronienia;
- 7) współpracy z powiatowym urzędem pracy;
- 8) działań podejmowanych w ramach wsparcia udzielanego osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 9) działań podejmowanych w zakresie zapewnienia pochówku;
- 10) zapewnienia minimalnych wskaźników zatrudnienia pracowników socjalnych;
- 11) działań Ośrodka w ramach realizacji programów pomocy społecznej.

W zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych pozytywnie oceniono następujące aspekty:

- 1) przyznanie świadczenia każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem – przez osobę uprawnioną – rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizacją, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- 2) w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizacja wywiadów sporządzana była zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
- 3) na wszystkich dokumentach załączonych do wniosków o przyznanie pomocy widnieje data wpływu do Ośrodka, co jest zgodne z zasadą pisemności postępowania określoną w art. 14 k.p.a.

W zakresie prowadzonych postępowań ustalono ponadto, że:

- 1) w zdecydowanej większości przypadków wnioski rozpatrywane były w terminie 1 miesiąca od daty ich wpływu do Ośrodka, a gdy z uwagi na charakter sprawy nie było to możliwe organ zawiadamiał o tym fakcie wnioskodawcę, jednocześnie informując o możliwości wniesienia ponaglenia, co jest zgodne z treścią art. 36 k.p.a.;

- 2) wszystkie poddane analizie decyzje administracyjne zawierały poprawne pouczenie;
- 3) we wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje strony odebrały osobiście, przez posiadających odpowiednie umocowanie pełnomocników lub zostały one doręczone za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Należy wskazać, że z uwagi na brak złożonych wniosków oraz rozpoznanych w inny sposób potrzeb, w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował:

- 1) w ramach zadań własnych gminy, określonych w art. 17 ustawy, zadań pn.:
 - a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
 - b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 - c) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
 - d) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
 - e) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
 - f) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
 - g) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
 - h) opracowanie i realizacja projektów socjalnych,
 - i) przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej,
- 2) w ramach zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, na podstawie art. 18 ustawy, zadań pn.:
 - a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłóską żywiółową lub ekologiczną,
- c) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a ustawy,
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono:

- 1) **uchybie** dotyczące wadliwej podstawy prawnej w wydanych decyzjach;
- 2) **nieprawidłowości** w tym:
 - a) **kluczowe**: brak;
 - b) **znaczące**, w zakresie:
 - nieuprawnionego przekazywania danych świadczeniobiorców w sprawach dotyczących skierowania i ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej – co stanowi naruszenie zasad określonych ustawie, a także przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych),
 - skierowania i ustalenia stronom (w 2 przypadkach) odpłatności za pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy³, tj. wydania decyzji bez podstawy prawnej i z uwagi na treść art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. dotkniętych wadą nieważności, co skutkowało:
 - wydatkowaniem środków własnych gminy niezgodnie z przeznaczeniem (opłacanie przez gminę usług świadczonej przez PCO w ramach zapewnienia mieszkańcowi całodobowej opieki),
 - bezpodstawnym nałożeniem na strony obowiązku opłaty za pobyt w PCO;

³ Zwanej dalej: PCO.

c) **zwykle**, w zakresie:

- zawarcia w treści § 2 ust. 3 uchwały Rady z dnia 27 października 2004 r. Nr XXXI/301/04, a także § 4 uchwały Rady z dnia 27 października 2004 r. Nr XXXI/299/04, zapisów stanowiących modyfikację przepisów ustawy,
- braku możliwości jednoznacznego – na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach osobowych posiadanych przez Ośrodek oraz Urząd Miasta w Kluczborku – potwierdzenia spełniania przez Dyrektora wymogów wskazanych w art. 122 ust. 1 ustawy,
- braku podjęcia – w 1 przypadku – działań mających na celu aktywizację zawodową świadczeniobiorcy posiadającego prawo do zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia, co stanowi naruszenie zasady określonej w art. 3 ust. 2,
- przyznania zasiłku celowego – świadczenia pieniężnego na zakup żywności w ramach Programu *Posiłek w szkole i w domu* bez odpowiedniego rozpoznania sytuacji bytowej wnioskodawców w kontekście zaproponowanej formy wsparcia, co stanowi naruszenie art. 39 ust. 1 ustawy w związku z § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- braku ustalenia, w trakcie 1 postępowania o przyznanie prawa do posiłku dla osoby dorosłej, czy ma ona możliwość samodzielnego przygotowania posiłku, co stanowi naruszenie art. 48 oraz 48b ust. 2 ustawy,
- braku wskazania w 1 przypadku typu domu pomocy społecznej w sentencji decyzji kierującej, co stanowi naruszenie art. 54 ust. 2 ustawy,
- przyjęcie w 2 przypadkach oświadczeń o stanie majątkowym, wypełnionych przez wnioskodawców w sposób powodujący, że brak jest możliwości jednoznacznego określenia jaki faktycznie posiadają majątek, co stanowi naruszenie art. 107 ust. 5b pkt 20 ustawy,
- wadliwego sformułowania sentencji decyzji przyznających prawo do zasiłku okresowego oraz posiłku, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.,
- nieprawidłowego uzasadniania faktycznego decyzji przyznających prawo do świadczeń z pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 6 oraz § 3 k.p.a.,

- nieprawidłowego uzasadniania prawnego wydanych decyzji, które ze względu na brak odniesienia się do wszystkich przepisów przywołanych w podstawie prawnej decyzji – nie spełniają wymogów określonych w 107 § 3 k.p.a.

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości: niedostateczna znajomość przepisów: ustawy, k.p.a., przepisów dotyczących ochrony danych osobowych oraz rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości: stwierdzone uchybienie i nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę, nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki, wpływają, jednakże na poprawność realizacji zadań pomocy społecznej określonych dla gminy w ustawie oraz generują skutki finansowe.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

1. Członkowie Rady Miejskiej w Kluczborku w zakresie nieprawidłowości dotyczących uchwał.
2. Pracownicy Ośrodka w zakresie prowadzenia postępowań i sporządzania decyzji administracyjnych.
3. Zastępczyni Dyrektora Ośrodka w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej⁴.
4. Dyrektor Ośrodka w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że do ustaleń zawartych w protokole kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Jednocześnie mając na uwadze odpowiedzialność za nieprawidłowości wskazane pkt 1., odstępuje się od formułowania w powyższym zakresie zaleceń pokontrolnych kierowanych do Dyrektora Ośrodka. Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z tym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

⁴ Stosownie do treści § 3 Regulaminu organizacyjnego Ośrodka, Zastępca Dyrektora odpowiada za właściwą realizację zadań merytorycznych przez podległe bezpośrednio komórki organizacyjne (Zespołu ds. pracy socjalnej, Zespołu ds. usług, Zespołu ds. świadczeń przyznawanych decyzją oraz Wieloosobowego stanowiska ds. pierwszego kontaktu), które realizują zadania objęte zakresem niniejszej kontroli.

zalecam:

- 1) stosowanie zasad określonych w ustawie oraz Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
- 2) podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji:
 - a) z dnia 22 września 2023 r. nr ŚS.4126.1.1893.2023⁵,
 - b) z dnia 22 września 2023 r. nr ŚS.4126.1.1893.2023⁶,
 - c) z dnia 22 maja 2025 r. nr ŚS.4126.1.979.2025,
 - d) z dnia 22 maja 2025 r. nr ŚS.4126.2.979.2025;
- 3) zwrot, stronom skierowanym do PCO, pełnej kwoty poniesionych przez Nie wydatków – w związku z realizacją obowiązku nałożonego decyzjami ustalającymi odpłatność za pobyt w tych placówkach;
- 4) podjęcie działań w celu jednoznacznego potwierdzenia spełniania przez Dyrektora wymogów wskazanych w art. 122 ust. 1 ustawy;
- 5) podejmowanie – w każdym przypadku – działań mających na celu aktywizację zawodową klientów posiadających prawo do zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia, zgodnie z wymogami w art. 3 ust. 2 ustawy;
- 6) dokonywanie odpowiedniego rozpoznania w zakresie sytuacji bytowej osób wnioskujących o przyznanie świadczenia pieniężnego na zakup żywności w ramach Programu *Posiłek w szkole i w domu*, w kontekście zaproponowanej formy wsparcia, zgodnie z wymogami art. 39 ust. 1 ustawy w związku z § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- 7) ustalanie – w każdym przypadku – czy osoby mają możliwość samodzielnego przygotowania posiłku i uzasadnianie przyznania pomocy w formie niepieniężnej, zgodnie z wymogami art. 48 oraz 48b ust. 2 ustawy;
- 8) wskazywanie – w każdym przypadku – w sentencji decyzji administracyjnej typu domu pomocy społecznej do jakiego kierowana jest strona, zgodnie z wymogami art. 54 ust. 2 ustawy;

⁵ Zmienionej decyzjami: z 20 października 2023 r. nr ŚS.4126.1.1893.2023 i z 11 stycznia 2024 r. nr ŚS.4126.1.1893.2023.

⁶ Zmienionej decyzjami: z 28 czerwca 2024 r. nr ŚS.4126.2.1893.2023 i z 8 maja 2025 r. nr ŚS.4126.2.1893.2023.

- 9) kierowanie osób do domów pomocy społecznej zgodnie z przepisami art. 59 ust. 1 oraz art. 65 ust. 2 ustawy;
- 10) przyjmowanie – w każdym przypadku – oświadczeń o stanie majątkowym, wypełnionych przez wnioskodawców w sposób pozwalający na jednoznaczne określenie jaki faktycznie posiadają majątek, zgodnie z wymogami art. 107 ust. 5b pkt 20 ustawy;
- 11) formułowanie sentencji decyzji przyznających prawo do świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z wymogami ustawy i k.p.a.;
- 12) uzasadnianie prawne i faktyczne decyzji zgodnie z wymogami k.p.a.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-081 Opole lub adres do e-Doręczeń Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego: AE:PL-75235-27783-TBWWC-18.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie

o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

7. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500,00 do 12.000,00 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Pismo zostało wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.